

Δελτίο Τύπου
Λουξεμβούργο, 11 Νοεμβρίου 2019

Τα πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των συνοριακών ελέγχων του χώρου Σένγκεν έχουν σχεδιαστεί καταλλήλως, αλλά χρειάζονται πληρέστερα δεδομένα που να διατίθενται εγκαίρως, προειδοποιούν οι ελεγκτές

Σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τους συνοριακούς ελέγχους πρέπει να εστιαστούν περισσότερο στο να καταχωρίζουν εγκαίρως πλήρη δεδομένα στα πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ που υποστηρίζουν την επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων του χώρου Σένγκεν. Τα εν λόγω πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα ισχυρό εργαλείο και χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο από τους συνοριοφύλακες όταν διενεργούν συνοριακούς ελέγχους. Ωστόσο, επί του παρόντος, ορισμένα δεδομένα δεν περιλαμβάνονται στα συστήματα, ενώ άλλα είτε δεν είναι πλήρη είτε δεν καταχωρίζονται εγκαίρως. Σύμφωνα με τους ελεγκτές, αυτό μειώνει την αποδοτικότητα ορισμένων συνοριακών ελέγχων.

Η δημιουργία του χώρου Σένγκεν, στο πλαίσιο του οποίου καταργήθηκαν οι συνοριακοί έλεγχοι μεταξύ των 22 συμμετεχόντων κρατών μελών και τεσσάρων άλλων ευρωπαϊκών χωρών, ενίσχυσε τη σπουδαιότητα του αποτελεσματικού ελέγχου και επιτήρησης των σχετικών εξωτερικών συνόρων για την πρόληψη εγκληματικών και τρομοκρατικών πράξεων, καθώς και για τον έλεγχο της μετανάστευσης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διατέθηκαν περισσότερα από 600 εκατομμύρια ευρώ για την ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων που θα διευκόλυναν το έργο των συνοριοφυλάκων.

Οι ελεγκτές εξέτασαν κατά πόσον τα κύρια πληροφοριακά συστήματα επέτρεπαν στους συνοριοφύλακες να ελέγχουν τα άτομα που εισέρχονται στον χώρο Σένγκεν στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης των συνόρων (χερσαία, θαλάσσιοι λιμένες και αερολιμένες). Τα πληροφοριακά συστήματα αφορούσαν ελέγχους προσώπων και αντικειμένων, θεωρήσεων και αιτήσεων ασύλου, παραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων και ελέγχους καταστάσεων ονομάτων επιβατών. Οι ελεγκτές πραγματοποίησαν επισκέψεις στη Φινλανδία, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και την Πολωνία.

«Οι συνοριοφύλακες χρησιμοποιούν τα δεδομένα των πληροφοριακών συστημάτων για να αποφασίσουν αν πρέπει να επιτρέψουν σε κάποιο πρόσωπο να διέλθει τα σύνορα, ωστόσο ορισμένες φορές το σύστημα

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

δεν τους παρέχει επαρκείς πληροφορίες για τη λήψη αυτής της απόφασης» δήλωσε η Bettina Jakobsen, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδια για την έκθεση. «Ο έλεγχός μας αποσκοπούσε στον εντοπισμό πτυχών του σχεδιασμού και της χρήσης αυτών των συστημάτων που μπορούν να βοηθήσουν τους συνοριοφύλακες στην αποδοτικότερη εκτέλεση των καθηκόντων τους.»

Τα πληροφοριακά συστήματα του χώρου Σένγκεν ήταν κατά κανόνα κατάλληλα σχεδιασμένα, ώστε να διευκολύνουν τη διενέργεια των συνοριακών ελέγχων, και τα κράτη μέλη, στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, συμμορφώνονταν γενικώς με τις νομικές απαιτήσεις, σύμφωνα με τους ελεγκτές. Ωστόσο, ορισμένες χώρες διευκόλυναν περισσότερο από άλλες τη διενέργεια αποδοτικότερων συνοριακών ελέγχων και τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν συστηματικότερα τα εν λόγω πληροφοριακά συστήματα.

Περισσότεροι από τους μισούς συνοριοφύλακες που συμμετείχαν στην έρευνα των ελεγκτών είχαν επιτρέψει, κάποια στιγμή, τη διέλευση προσώπων από τα σύνορα χωρίς να συμβουλευθούν τα συστήματα. Συγκεκριμένα, οι ελεγκτές διαπίστωσαν αποκλίσεις μεταξύ του αριθμού των θεωρήσεων Σένγκεν που εκδίδονταν και του αριθμού των θεωρήσεων που ελέγχονταν, το οποίο υποδεικνύει ενδεχομένως ότι οι θεωρήσεις δεν ελέγχονται συστηματικά σε όλα τα σημεία ελέγχου.

Οι συνοριοφύλακες δεν λαμβάνουν πάντοτε εγκαίρως πλήρη δεδομένα από τα συστήματα. Όταν ελέγχουν ένα όνομα, μπορούν να λάβουν εκατοντάδες αποτελέσματα (κυρίως ψευδώς θετικά), τα οποία πρέπει να ελέγξουν με το χέρι. Κατά τους ελεγκτές, αυτό όχι μόνο μειώνει την αποδοτικότητα των συνοριακών ελέγχων, αλλά αυξάνει επίσης τον κίνδυνο να μην γίνονται αντιληπτές πραγματικές συμπτώσεις.

Οι μακρές καθυστερήσεις στην εφαρμογή λύσεων ΤΠ που αφορούσαν την επιτήρηση και τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών δεν επέτρεπαν στις συνοριακές αρχές την ανταλλαγή σημαντικών πληροφοριών. Υπήρχαν επίσης καθυστερήσεις στην ανταλλαγή πληροφοριών για την κατάσταση στα σύνορα και στην ανταλλαγή δακτυλοσκοπικών δεδομένων. Οι ελεγκτές προειδοποιούν ότι η καθυστερημένη διαβίβαση δακτυλοσκοπικών δεδομένων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να οριστεί λάθος χώρα υπεύθυνη για τη διεκπεραίωση της αίτησης ασύλου. Επιπλέον, τα κράτη μέλη χρειάζονται πολύ χρόνο για να αποκαταστήσουν τις αδυναμίες που εντοπίζονται κατά τις αξιολογήσεις των συστημάτων, τις οποίες, ωστόσο, οι ελεγκτές έκριναν ως «διεξοδικές και μεθοδικές».

Οι ελεγκτές συνιστούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενθαρρύνει την περαιτέρω επιμόρφωση στα πληροφοριακά συστήματα, να βελτιώσει τις διαδικασίες ποιότητας των δεδομένων, να αναλύσει τις αποκλίσεις στους ελέγχους των θεωρήσεων, να μειώσει τις καθυστερήσεις στην καταχώριση των δεδομένων και να επιταχύνει την αποκατάσταση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Μολονότι κάθε κράτος Σένγκεν είναι υπεύθυνο για την προστασία των συνόρων του, η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των εν λόγω κρατών απαιτεί ένα ορισμένο επίπεδο εναρμόνισης των συνοριακών ελέγχων, καθώς και μια κοινή πολιτική θεωρήσεων. Το 2018, τα κράτη Σένγκεν εξέδωσαν περισσότερες από 14 εκατομμύρια θεωρήσεις Σένγκεν βραχείας διαμονής. Την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου 2015 και Σεπτεμβρίου 2017, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία και η Ελλάδα, ήτοι οι χώρες με τον υψηλότερο αριθμό θεωρήσεων, εξέδωσαν σχεδόν 18 εκατομμύρια θεωρήσεις αλλά διενήργησαν λιγότερους από 14 εκατομμύρια ελέγχους. Τα κράτη Σένγκεν χρησιμοποιούν επίσης περισσότερα από 200 διαφορετικά είδη εθνικών θεωρήσεων, που επιτρέπουν τις μετακινήσεις στον χώρο Σένγκεν. Τα έγγραφα αυτά δεν υπάρχουν στο κοινό πληροφοριακό σύστημα και, επομένως, δεν υπάρχει σχετική ανταλλαγή πληροφοριών με άλλες χώρες.

Ο αριθμός των υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος στα εξωτερικά σύνορα κυμάνθηκε από 440 000 το 2017 σε σχεδόν 500 000 το 2009. Μεταξύ 2013 και 2017, ο αριθμός των

συμπτώσεων σχετικά με καταζητούμενα πρόσωπα και αναζητούμενα αντικείμενα, βάσει σημάτων από άλλες χώρες, σχεδόν τριπλασιάστηκε, από 87 000 σε 243 000. Στις μηνιαίες εκθέσεις περιλαμβάνονται περίπου 3 εκατομμύρια προειδοποιήσεις για πιθανά προβλήματα με την ποιότητα των δεδομένων, από ένα σύνολο 82 εκατομμυρίων καταχωρίσεων.

Η ΕΕ ανέπτυξε πέντε πληροφοριακά συστήματα υποστήριξης: το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Δακτυλοσκόπησης για την παραβολή των δακτυλικών αποτυπωμάτων των αιτούντων άσυλο, το Ευρωπαϊκό σύστημα επιτήρησης των συνόρων και τα συστήματα για τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών. Τα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν σε περιορισμένο μόνο βαθμό τη χρηματοδότηση της ΕΕ που διατέθηκε για τη βελτίωση των πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούνται στους συνοριακούς ελέγχους.

Η ειδική έκθεση 20/2019, με τίτλο «Πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ για την υποστήριξη των συνοριακών ελέγχων: ισχυρό εργαλείο που όμως χρειάζεται να εστιάσει περισσότερο στην πληρότητα και στην έγκαιρη διάθεση των δεδομένων», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ. Οι ελεγκτές έχουν δημοσιεύσει στο παρελθόν εκθέσεις σχετικά με συναφή αντικείμενα, π.χ. σχετικά με τα συστήματα ΤΠ των τελωνείων και τους τελωνειακούς ελέγχους, το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και την εξωτερική μετανάστευση.

Υπεύθυνος Τύπου

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24